

Govor portugalskega notranjega ministrav Ruija Pereire

Zahvaljujem se predsedniku vlade Janezu Janši in spoštovanemu kolegu in prijatelju Dragotinu Mateju za prijazno povabilo na to proslavo. V veliko veselje mi je, da sem danes tukaj in proslavljam zaključek procesa, ki devetim državam članicam EU – Češki, Estoniji, Madžarski, Latviji, Litvi, Malti, Poljski, Slovaški in Sloveniji – omogoča odpravo nadzora na njihovih zračnih mejah.

Zaradi našega skupnega prizadevanja smo 21. decembra 2007 lahko skupaj proslavili zgodovinski trenutek odprave kopenskih in morskih meja, v čustvenem okolju, ki je z močnimi znamenji sporočalo konec mejnih kontrol in meja znotraj Evropske unije. V tem procesu je bila ključna vloga obeh naših držav. Zdaj pa je, kakor je bilo načrtovano, čas, da odpravimo nadzor na zračnih mejah.

To pomeni, da se evropski državljani lahko prosto gibljemo na območju tri milijone šeststo tisoč km². To je izreden dogodek za tisoče ljudi, ki bodo doživljali Evropo brez meja od Lizbone do Talina in brez mejnih kontrol v prostoru skupnih vrednot brez meja.

Svoboda gibanja se širi, hkrati pa se krepi varnost, saj bodo vse države članice ravnale v skladu s postavljenimi schengenskimi zahtevami in upravljale skupne zunanje meje. Še posebno sem zadovoljen, da sem lahko sodeloval v tem prizadevanju in pripomogel, da je portugalski projekt "SISone4ALL" uspešno združil evropsko celino.

Uresničitev projekta SISone4ALL in proces schengenskega ocenjevanja, ki sta omogočila, da je bila sprejeta odločitev o odpravi mejnih kontrol, sta bila zahteven izziv. Prepričan sem, da smo to lahko uspešno izvedli samo s temeljitim sodelovanjem vseh schengenskih držav.

Želim poudariti resnično zavezanost in tesno sodelovanje vseh držav članic, udeleženih pri izpolnjevanju obsežnih meril in nujnih tehničnih zahtev, da bi zadostili schengenskim pogojem. Krivično bi bilo, če ne bi posebej opozoril na vlogo, ki jo je imela Slovenija med novimi državami članicami in v okviru predsedujoče trojke, poleg Portugalske in Nemčije. Na koncu je ta proces omogočil Evropi več svobode, pa tudi večjo varnost, saj zdaj več držav članic uporablja schengenski pravni red in ima dostop do schengenskega informacijskega sistema.

Ponovno lahko potrdimo, da sistem v celoti deluje, pretekli trije meseci pa so dokazali, da schengenska širitev povezuje večjo gibljivost in lažje stike med državljani EU z okrepljeno varnostjo na zunanjih mejah. Današnje odprtje zračnih meja povečuje odgovornost vseh držav članic za evropsko varnost, prepričan pa sem, da bodo, kakor so to storile decembra, hitro odgovorile na te nove izzive in odgovornosti.

Zadnji meseci so pokazali, da so bile napovedi tveganja in strahov pred odpravo kopenskih in morskih meja neutemeljene. Za zdaj še ni nobenega dokaza o povečanem nezakonitem priseljevanju ali kriminalu, odkar se je 21. decembra razširilo schengensko območje EU.

Izredno prizadevanje vseh držav članic se je resnično pokazalo kot zelo učinkovito. Vlade so z vso resnostjo prevzele skupno odgovornost, da zagotovijo prosto gibanje ljudi, kar bo, tako pričakujemo, povečalo obseg poslov in turizma, pa tudi zagotovilo varnejšo zunanjo mejo. Danes lahko rečemo, da je EU varnejša in da skupaj lahko še povečamo našo varnost in okrepimo boj proti organiziranemu kriminalu.

Lahko trdimo, da Evropa v celoti izpolnjuje svojo zgodovinsko nalogo zagotavljanja svobode gibanja, varnosti in demokracije po vsej celini.